

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐURSKAPUR

Nr. 38.

Lýsingaprisur fyri petittreglu: 30 oyr. á forsiðuni,
20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fest
avsláttur í primum.

Leygardagin 18. september 1937.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bilagt á posthúsinum, brævasvarstøðum
og skrivstovuni. Telf. 142.

11. árg.

Føroya jørð!

**„Tingakrossur“ sigur Stauning
at hava sett Føroya jørð í pant
í Onglandi!**

**Men Stauning „dementerer
denne Krønike“ og sigur, at
ikki eitt orð er satt í henni!**

Eftir tí, ið »Tingakrossur« gítur seinasta miðvikudag, eru vit Føroyingar ikki smiltin mæltari staddir enn Hjalldendingar og Orkneyingar vóru á sinni, tá danakongur lat teir í pant til skotakong og ikki orkaði at rinda pantíð út aftur.

Nú skal Stauningur — altíð bagir illum barni okkurt — hava »veðsett« Føroya jørð til Onglands fyrri at kunna lána nokur oyru haðani, heldur »Krossure«, men hann er so varðin, at hann skrivur á tilfikan hátt, at tað skal tykjast at vera tað sama álvara, meðan tað kortini er sagt so leyst og ivandi, at teir faktisk einki vissst hava sagt, meðan fólk helst skulu hava ta fatan, at hvørt orð er tann reini og skeri sannleiki. Við øðrum orðum: Teir insinueru! ella: Eg sigi alt — og meir enn tað — men kortini havi eg einki sagt.

Tað er logið, at ein slík grein sum oddagreinin í »Krossi« seinasta miðvikudag kemur fram júst nú. Ein noyðist at spyrja hvussu tað ber til. Postur uttani frá er ikki kominn nýliga, og høvdu teir havt fingið tíðindini sum telegram, so høvdu tey verið uppsett annaðleidis, kann einhver ætla. Eftir er so at hugsa, um ein ella annar skálkur hevur hildið »Krossin« fyrri gjøldur, og hann beinan vegin er lopin uppá limpinnin, ella at teir hava pentað »tíðindini« saman við onkrum í hyggju. Men harum teir. Lat okkum kveita at greinin, hon eitur: »Eru Føroyar veðsettar?« og byrjar so:

»Tíðliga í summar gjørdi hr. Stauning eina rend til London; donsk bløð segdu tá frá, at orindi hansara vóru at innvíga tað nýggja holið, ið danski klubbinn í London hevði fingið sær.

Mongum var dátt við, at sjálvur danski forsetisráðharrin hevði stundir til at rokja slík smáorindi, og fekk óivað mangur illgruna um, at okk-

urt annað mundi búgva undir ferðini...«

Ja, sjálvandi varð »Krossmonnum« dátt við, tá teir frættu at hr. Stauning var farin til Onglands at víga eitt danskt felagsholi har, og illgrunin kom í lotuni — hvat tá? har var ikki annað væntandi. »Krossmenn« stuugu hovdini saman, teir tutlaðu og teskaðu og giltu bæði eitt og annað, alt meðan teir tiltaðu við fótunum, sum um teir vildu heilt illa — ná, já — ná, tað kann vera tað sama. Ætlast kann, at teir tilslóð eintust um eitt ella annað leyðarorindi fyrri onglandsferð Staunings; men neyvan hava teir rakt seymin á hovdið alt í einum, tí so var kýlið væl brostið fyrr enn nú. Men so hevur hella evnið malið aftur og fram í knokki »krossamanna«, skakast ligar og hagar, at tað at enda mátti gerast »ein funninn frestur«.

»Og hvat frættist nú?

At orindi Staunings vóru at framvega danska statinum lán í Onglandi. Hetta er ikki ótrúligt, hóast kvirt hevur verið um hetta lán, tí ikki skal vita so væl við í Danmark, sum frá gongur.«

Ájú, so men. Vánaligar tíðir, bæði her og har. Gott at hava okkurt í lummanum, sum dúgliga kann at ringla. Bert logið, at statsministerin gerst orindadrongur í slíkum fori. Tað mátti verði einhver annar í ministerinum, sum var nærri til eina slíka »mission«.

»Men tíðindini leggja aftrat, at Onglendingar í veð fyrri lánið hava fingið Føroya jørð!«

Væl so, teir skoyta um hana.

»Hetta afturímóti ljóðar ótrúligt, (her meinar blaðið saktans: vit vildu helst, at tit trúðu tí kortini). »men líverri eru vit hvorki forir fyrri at sanna ella avsanna hesi tíðindia (tit máttu tó havt leitað

millum alt skramblið í teim ensku »pantshop«unum, kanska var Føroya jørð at finna har), »við munnu tykjast flest øllum gátufør« (hvi halda tit tað?).

»— Kongsjorðina eiga Danir og kunnu kanska gera við hana tað, teimum lystir. Forkunnug tykist Føroya jørð at vera Onglendingum; tí hava vit fingið frænir av. Sera væl kemur tá »Gráabóke« Dønum við, tí hon sigist at hava lagt alla ta føroysku jorðina inn undir danska statin. Ber hetta til, er einans at siga: Vælgagnist Føroyingar!

Hvat bagir »Krossi«? Hevur hann nú eisini fingið Gráusjúku? Hann, sum so mannliga bardist fyrri jørðareforminum á sinni, at sjálvstýrisins høvur feyk í vestur og kroppurin í eystur, kann hann hava pentað eina slíka søgu saman við tí fyrri eyga at geva jørðareforminum ein meinan sting, nú hann er gjørdur til lóg og tað er ov seint at fáa hann at doyggja kortini — kanska fáa teir harvið høvdið fyrri vestan reyn at vaksa at kroppinum aftur, sjálvt um tað ikki kemur aftur á sitt gamla pláss? Mangt loyvir ein sær, tá tað stendur um liv, sannliga. »Vælgagnist tær, »Krossure«!

»Men eitt sindur óhugnaligt er hjá okkum at vera í óvissu um, hvat ið býr undir hesum ótyðligu tíðindum, ið reka inn á okkum.

Óhugnaligt hjá tykkum? Ja, tað kann ein ætla, at tað man ikki altíð vera stuttlígt at vera sogusmetta og bera »ótyðligu tíðindia, ið reka inn á tykkum«.

Og so endar blaðið greinina við visindarorðum: »Men livst, so spyrst.«

Vit venta og mangir við okkum, at spyrja tíðindi frá »Krossi«, hvaðani hesi »tíðindia« eru komn »rekandi inn á hana«, tí blaðið má vera greitt yvir, at tað ber ikki til at flyta fram slíkar sogur uttan at prýgva tær. Vanta vit tí, at »Krossure«, um hann ikki situr tómhentur — sum vit tó kunnu ætla, at hann ger — leggur kortini á borðið.

Tíðindamaður Ritzau's var kvikur at telegrafera hesa í fólkamunni longu so nógv umrøddu grein til Keypmannahavnar, og vórðu »tíðindini« longu sama dag, sum tey sáu dagsins ljós, varpað út í radio. Samstundis varð varpað út, at »Stauning dementerer denne Krø-

Handilsskúlin

byrjar aftur 1. oktober.

Gerið so væl at siga frá sum skjótast.

Telefon 172.

S. E. Matras.

Panting.

Tað verður her gjørt kunnigt, at dómarin hevur góðkent, at eftirstoður av kommunuskatti og kaminreinsan fyrri januar og apríl ársfjórðingar 1937, vatngjald fyrri 1936 og eldri eftirstoður, sum áður eru pantaðar til einkis, verða innheintaðar við panting. Farið verður undir pantingina **uttan aðra ávarðing tann 20. september 1937.**

Tórshavnar býráð, 27. august 1937.

Nú, tá ið eggini dýrka, ræður um at fáa høsini til at verpa væl.

Tað ger
„SNØGG.“

Fæst hjá keypmanninum. En gros við

N. S. Johannessens Eftf.

Máltr. 192.

nike og udtaler, at der er intel som helst sandt i den». — So, »Krossure«, nú eigur tú útspælið.

Tíðindi úr Íslandi.

Síðin hjá Íslendingum og Norðmonnum.

Síðin hevur verið av tí mesta í ár við Ísland. Sildafabrickirnar hava arbeitt um 500.000 mál meir enn í fjør, meðan saltin er í neyvara lagi. Veðan hjá Íslendingum er í virði um 26.000.000 kr. Landskipanin av sildasoluni í Íslandi hevur verið so heppin frammanundan at hava fingið selt so gott sum alla ta skarpsaltaðu og matkissaltaðu sildina til góðan prís, 22 kr. fob. Hjá Norðmonnum harafturímóti stendur illa til við soluni. Har er eingin fost skipan av soluni, hvor selur sum sterkastur er. Norskir sildaveiðureiðarar eru komnir heilt í rasshaft av teirri stóru veiðuni. Teir kunna als ikki selja. Tað sigst, at teir hava verið noyddir til at taka heilar farmar heim aftur til Noregs, sum teir høvdu latið í konsignasjon. Nú sokja teir ríkisstýrið um ein stuðning av 3 krónum uppá hvørja tunnu. So skulu teir afturímóti ganga við til at lata 25.000 tunnur av viðgjordari sild fara til fabrickirnar fyrri at »avlasta« marknaðin.

Munur er á úrslitum hjá tí

óhefta norska initiativinum við-vikjandi sildasoluni og hjá tí landsskipaðu íslendsku sildasoluni. Nakað hjá »Dagblaðnum« at leggja sær í geyma, tá ið tað aftur fer í hernað móti einari landsskipan av keypi og solu!

Torskurin.

Í sildatíðini hava Íslendingar ikki fingist stórvegis við torska-veiðum. Tó hevur borið væl til hjá teim, ið hava roynt. Meginparturin av tí veidda er fryst og harðturkað, ráskorið.

Hervilgur skaði hevur rakt
hiitt íslenska landbrúkið.

Yvir hveltna av tí íslenska seyðinum er deytt av seyðapest, sum Íslendingar kalla hesa sjúku. 100—115.000 seyðir eru deyðir. Hetta er eitt hiitt stórsta felli, ið Íslendingar vita um at siga.

Arbeiðssteðgur í Budapest.

15.000 arbeidarar í Budapest streika. Teir krevja 48 tímars arbeiðsviku. Hesa krevjing hava arbeiðsgerararnir einki stórvegis ímóti, men teir halda hana ómøguligt kunna gjøgnumforast fyrri »sesonarbeidarar«.

Til ígjár hevur alt verið friðaligt í býnum. Men so gjørdur nazistarnir seg inn á ta streikandi fjøldina, og har varð harður bardagi úr. Tá avtornaði, vóru 6 menniskju dripin og ein hópur særður.